

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
19.06.2026

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№2151

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү шартлары турындагы нигезләмәне раслау турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2025 елның 24 сентябрендәге «Татарстан Республикасы дәүләт белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү шартлары турында» 2018 елның 31 маендагы 412 ннмерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында» 732 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» карарын үтәү буенча, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. Татарстан Республикасының Зеленодольск муниципаль районы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә хезмәт өчен түләү шартлары турындагы нигезләмәне әлеге карарга кушымтада каралганча расларга.

2. Учреждение житәкчеләренә үз локаль актларын әлеге карарга туры китерергә.

3. Әлеге карарның гамәлдә булуын 2026 елның 1 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә таратырга.

4. Зеленодольск муниципаль районы Советы Аппаратының жәмәгәтчелек һәм массакүләм мәгълүмат чаралары белән элемтә бүлегенә әлеге карарны «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми (<http://pravo.tatarstan.ru>) порталында һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы рәсми (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) сайтында урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Житәкче

З.Ф.Хәбибуллин

Зеленодольск муниципаль районы
Башкарма комитетының
2026 елның 19 июнендәге
2151 номерлы карарына
кушымта

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАЛАРЫ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРЕНЕҢ ХЕЗМӘТЕ
ӨЧЕН ТҮЛӘУ ШАРТЛАРЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**

I. Гомуми нигезләмәләр

Өлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең (алга таба - мәктәпкәчә белем бирү оешмалары) окладларын формалаштыру тәртибен, компенсация һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләр шартларын һәм күләмен билгели.

1.2. Өлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

хезмәткә түләү системасы - мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре хезмәте өчен түләүнең федераль законнар һәм Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары нигезендә билгеләнгән база (вазыйфаи) окладлары күләмнәрен, шулай ук компенсация һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләр шартларын һәм күләмнәрен билгели торган нормалар җыелмасы;

база оклады- стимуллаштыру һәм компенсация характерындагы түләүләргә исәпкә алмыйча, башкарыла торган эшләрнең катлаулылыгына бәйле рәвештә, календарь ай өчен хезмәт (вазыйфаи) бурычларын үтәгән өчен йә хезмәт нормасы (хезмәт хакы ставкасы өчен атнага (елга) педагогик эш сәгәтләре нормасы) өчен билгеләнгән мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре оклады;

вазыйфаи оклад - компенсация һәм стимуллаштыру түләүләрен исәпкә алмыйча, бер календарь ай өчен билгеле бер катлаулылыктагы хезмәт (вазыйфаи) бурычларын асылда эшләнгән вакытта башкарган өчен хезмәткәрнең хезмәте өчен түләүнең билгеләп куелган күләме;

эш хакы (хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү) - хезмәткәрнең квалификациясенә, башкарыла торган эшнең катлаулылыгына, күләменә, сыйфатына һәм шартларына бәйле рәвештә хезмәте өчен түләү, шулай ук компенсация һәм стимуллаштыру түләүләре;

стимуллаштыру характерындагы түләүләр - стимуллаштыру характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәп түләүләр, премияләр һәм башка бүләкләү рәвешендәге түләүләр;

компенсация характерындагы түләүләр – компенсация характерындагы өстәмә түләүләр һәм өстәп түләүләр, шул исәптән нормаль булмаган шартларда эшләгән эш өчен компенсация характерындагы башка түләүләр;

1.3. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең мәгариф хезмәткәрләре вазыйфалары һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең, медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләре вазыйфалары һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең (алга таба – мәгариф хезмәткәрләре, медицина хезмәткәрләре) эш хакы (хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү) түбәндәгеләрдән чыгып билгеләнә:

вазыйфаи окладынан;

стимуллаштыру характерындагы түләүләрдән;

компенсация характерындагы түләүләрдән.

Хезмәткәрнең профиль буенча эш стажы артуга, белем алуга яисә белем турындагы документлар торгызылуга, квалификация категориясе бирелүгә, мактаулы исем бирелүгә, тармакның аерымлык билгеләре белән бүләкләнүгә бәйле рәвештә, еллык яисә башка ялда булу чорында, аның вакытлыча эшкә сәләтсезлегә чорында, шулай ук аның уртача хезмәт хакы сакланып калган башка чорларда хезмәткә түләү күләме үзгәрүгә хокук барлыкка килгәндә, аның хезмәте өчен түләү күләме күрсәтелгән чорлар тәмамланганнан соң үзгәртелә.

1.5. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары җитәкчеләре:

белем алу һәм педагогик эш стажы (белгечлек буенча, билгеле бер вазифада эшләү) турындагы документларның Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының 2010 елның 26 августындагы 761н номерлы «Җитәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләр вазифаларының бердәм квалификация белешмәлеген, «Мәгариф хезмәткәрләре вазифаларының квалификация характеристикалары» бүлеген раслау турында» приказы белән билгеләнгән квалификация характеристикаларына туры килү-килмәвен тикшерәләр;

ел саен мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең тарификация исемлекләрен төзиләр һәм раслыйлар;

мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең эш хакын вакытында һәм дөрес итеп билгеләү өчен җаваплы.

II. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең база окладларын билгеләү

2.1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең база окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Вазыйфа исеме	Айлык база оклады күләме, сум
1	2	3
Беренче дәрәжә уку-укыту буенча ярдәмче персонал хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче	Әйдаман	25 960

квалификация дәрәжәсе	Тәрбияче ярдәмчесе	
Икенче дәрәжәдәге уку-укыту буенча ярдәмче персонал хезмәткәрләре вазифаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Кече тәрбияче	26 090
Педагогик хезмәткәрләр вазифаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Физик культура буенча инструктор	27 390
	Музыка житекчесе	
Икенче квалификация дәрәжәсе	Өстәмә белем бирү педагогы	27 500
Өченче квалификация дәрәжәсе	Тәрбияче	27 650
	Педагог-психолог	
	Методист	
Дүртенче квалификация дәрәжәсе	Өлкән тәрбияче	27 780
	Тьютор (югары һәм өстәмә һөнәри белем бирү өлкәсендә эшләүче тьюторлардан тыш)	
	Укытучы-дефектолог	
	Укытучы-логопед (логопед)	
Структура бүлекчә житекчеләре вазифаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Белем бирү эшчәнлеген методик һәм мәгълүмати-технологик тәэмин итү буенча дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы оешмаларның гомуми белем бирү программасын һәм балаларга өстәмә белем бирү мәгариф программасын гамәлгә ашыручы структур бүлекчәнең кабинет, бүлекчә, бүлек, лаборатория, бүлек, сектор, укыту консультация пункты, уку-укыту (укыту-житештерү) остаханәсе һәм башка структур бүлекчәләр мөдире (башлыгы) (икенче квалификация дәрәжәсенә караган структур бүлекчәләр житекчеләре вазифаларыннан тыш); белем бирү эшчәнлеген методик һәм мәгълүмати-технологик яктан тәэмин итү буенча дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра торган оешма мөдире (башлыгы) (икенче квалификация дәрәжәсенә кертелгән структур	27 830

	бүлекчэлэр житөкчеләре вазифаларыннан тыш)	
Икенче квалификация дәрәжәсе	Балаларга белем бирү программасын һәм өстәмә белем бирү программасын гамәлгә ашыра торган аерымланган структур бүлекчә мөдире (начальнигы), кабинет, лаборатория, бүлек, бүлекчә, сектор, уку-консультация пункты, уку (уку-житештерү) остаханәсе, уку хужалыгы һәм башлангыч, урта һөнәри белем бирү мәгариф учреждениесенең (бүлекчәнең) башка структур бүлекчәләре башлыгы (мөдире, директоры, житөкчәсе, идарәчәсе) (өченче квалификация дәрәжәсенә кертелгән структур бүлекчәләр житөкчеләре вазифаларыннан тыш)	27 890

2.2. Мөктәпкәчә белем бирү оешмаларының медицина хезмөткәрләренең төп окладлары түбәндәге күләмнәрдә билгеләнә:

Квалификация дәрәжәсе	Вазыйфа исеме	Айлык база оклады күләме, сум
1	2	3
"Беренче дәрәжәдәге медицина һәм фармацевтика персоналы" һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Авыруларны карау буенча кече медицина шәфкать туташы (авыруларны карау буенча кече медицина ир-ат хезмөткәре)	25 650
"Урта медицина һәм фармацевтика персоналы" һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе	Дәвалау физкультурасы буенча инструктор	26 660
Икенче квалификация дәрәжәсе	Диетик шәфкать туташы (диетик медицина хезмөткәре ир-ат)	27 210
Өченче квалификация дәрәжәсе	Шәфкать туташы (авыруларны карау буенча кече медицина ир-ат хезмөткәре)	27 760
	Физиотерапия буенча шәфкать туташы (физиотерапия буенча медицина хезмөткәре ир-ат)	
	Массаж буенча шәфкать туташы (массаж буенча авыруларны карау буенча кече медицина ир-ат хезмөткәре))	

Дүртенче квалификация дәрәжәсе	Фельдшер	28 530
Бишенче квалификация дәрәжәсе	Өлкән шәфкать туташы (өлкән медицина хезмәткәре ир-ат)	29 630
	Сәламәтлек саклау пункты мөдире - фельдшер (шәфкать туташы, авыруларны карау буенча кече медицина ир-ат хезмәткәре)	
"Табиблар һәм провизорлар" вазыйфалары профессиональ квалификация төркеме		
Икенче квалификация дәрәжәсе	Табиб-белгечләр (өченче һәм дүртенче квалификация дәрәжәләренә кертелгән табиб-белгечләрдән тыш)	32 090

III. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләренең хезмәт хакы ставкасы (база оклады) һәм күләм күрсәткечләренең норматив саны өчен сәгать нормасы

3.1. Педагогик хезмәткәрләренең эш вакыты (хезмәт хакы ставкасы өчен педагогик эш сәгатьләре нормасы) дәвамлылыгы турында һәм педагогик хезмәткәрләренең хезмәт килешүендә билгеләнә торган укуы йөкләнешен билгеләү тәртибе Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2014 елның 22 декабрендәге 1601 номерлы [боерыгы белән](#) билгеләнгән.

Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының педагог хезмәткәрләре өчен эш вакытының озынлыгы (хезмәт хакы ставкасы өчен сәгать нормасы) атнага 36 сәгәттән дә артык булмаган эш вакытының кыскартылган дәвамлылыгыннан чыгып билгеләнә, ул мөгаллимлек (уку) эшен, тәрбияви эшне, шулай ук билгеләнгән тәртиптә расланган вазыйфаи бурычлар һәм эш вакыты режимы белән каралган башка педагогик эшне үз эченә ала.

3.2. Хезмәт хакы ставкасы өчен сәгать нормасы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары мөдиренә көненә өч сәгать күләмдә бер - ике төркем (балалар тәүлек буе була торган бер яки берничә төркем булган оешмалардан тыш) билгеләнә.

Мәдәният хезмәткәрләренең, медицина хезмәткәрләренең эш вакыты озынлыгы (хезмәт хакы ставкасы өчен сәгать нормалары) Россия Федерациясе Хезмәт [кодексы](#) белән билгеләнә.

3.3. Мәгариф хезмәткәрләре күрсәтә торган хезмәт хакының база ставкасының (база окладының) бер сәгәте өчен күләмле күрсәткечләренең норматив саны түбәндәгеләрне тәшкил итә:

3.3.1. Мәктәпкәчә яшътәге белем алуучылар (тәрбияләнүчеләр) төркемнәрендә эшләүче өлкән тәрбиячеләргә, тәрбиячеләргә, музыка житәкчеләренә, укутучы-дефектологларга, укутучы-логопедларга, педагог-психологларга, кече тәрбиячеләргә, тәрбияче ярдәмчеләренә:

гомуми үсеш юнәлешендәге төркемнәрдә (төрле яшътәге төркемнәрне дә

кертөп):

ике айдан өч яшыкә кадәр - 15 бала;

өч яшътән алып белем бирү мөнәсәбәтләрен туктатуга кадәр- 20 бала;

гаилә белеме формасындагы төркемнәрдә-7 бала;

шул ук эзлеклелектә өч яшыкә кадәрге һәм өч яшътән өлкәнрәк балалар өчен компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәрендә:

сөйләмнәрендә зур тайпылышлары булган балалар өчен-6 бала һәм 10 бала;

сөйләмендә фонетик-фонематик тайпылышлары булган өч яшътән өлкәнрәк балалар өчен – 12 бала;

чукрак балалар өчен – яшь төркемнәренең икесе өчен дә 6 бала;

начар ишетүче балалар өчен-6 бала һәм 8 бала;

сукыр балалар өчен – яшь төркемнәренең икесе өчен дә 6 бала;

начар күрүче балалар, амблиопия, кылыкүзле балалар өчен-6 бала һәм 10 бала;

терәк-хәрәкәт аппараты бозылган балалар өчен-6 бала һәм 8 бала;

психик үсеше тоткарланган балалар өчен, жиңелчә акылга зәгыйфь балалар өчен-6 бала һәм 10 бала;

акыл үсеше уртача, авыр дәрәжәдә артта калган өч яшътән зуррак балалар өчен – 8 бала;

аутистик спектрда тайпылышлары булган балалар өчен – яшь төркемнәренең икесе өчен дә 5 бала;

житди житешсезлекләре булган балалар өчен (физик һәм (яки) психик үсештә ике яки аннан да күбрәк кимчелек булган) - яшь төркемнәренең икесе өчен дә 5 бала;

катнаш юнәлештәге төркемнәрдә:

өч яшыкә кадәрге – иң күбе 10 бала, шул исәптән 3 се сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган бала;

өч яшътән өлкәнрәк:

иң күбе 10 бала, шул исәптән иң күбе 3 чукрак бала, яки сукур бала, яки терәкхәрәкәт аппараты бозылган бала, яки акыл үсеше уртача, авыр дәрәжәдә артта калган бала, яки аутистик спектрда тайпылышлары булган бала, яки авыр дефектлы бала;

15 баладан артык булмаган, шул исәптән кимендә 4 начар күрүче бала, һәм (яисә) амблиопия белән балалар, һәм (яисә) кылыкүзле, яисә начар ишетүче балалар, яки сөйләм үсеше авыр булган балалар яки акыл үсеше жиңел дәрәжәдә

артта калган бала;

иң күбе 17 бала, шул исәптән психик үсеше тоткарланган балалар 5 тән артык түгел;

өч яшькә кадәрге һәм өч яшътән зуррак балалар өчен сәламәтләндерү юнәлешендәге төркемнәрдә:

туберкулез интоксикациясе булган балалар өчен - шул ук эзлеклелектә 10 һәм 15 бала;

еш авыручы балалар һәм махсус сәламәтләндерү чаралары комплексы кирәк булган башка категориядәге балалар өчен - шул ук эзлеклелектә 10 һәм 15 бала.

IV. Хезмәткәрләрнең вазифаи окладларын формалаштыру тәртибе

4.1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы (O_d) хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times \frac{H_f}{H_N} + P,$$

биредә:

O_b - әлеге Нигезләмәнең II бүлегә нигезендә кабул ителә торган мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең **база оклады** күләме;

H_f - мәктәпкәчә белем бирү оешмасында эшләү сәгатьләренең фактик саны;

H_N - әлеге Нигезләмәнең **III бүлегә** белән билгеләнгән мәктәпкәчә мәгариф оешмасы хезмәткәрләренең хезмәт хакы ставкасы өчен сәгать нормасы;

P - китап басу продукциясе һәм вакытлы басмалар белән тәэмин итүгә 100 сум күләмендә компенсация педагогик хезмәткәрләргә билгеләнә, алар педагогик хезмәткәрләрнең һөнәри квалификация төркеменә укуы йөкләнешенә пропорциональ рәвештә керә, әмма төп эш урыны буенча бер ставкадан артмый.

V. Стимуллаштыру характерындагы түләүләр

5.1. Стимуллаштыру характерындагы түләүләргә хезмәткәрне сыйфатлы хезмәт нәтижәләрен кызыксындыруга, шулай ук башкарылган эш өчен бүләкләүгә юнәлдерелгән түләүләр керә.

5.1.1. Стимуллаштыру характерындагы түләүләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- квалификация категориясе өчен түләүләр;

мактаулы исемнәр, дәүләт бүләкләре булган өчен түләүләр;

- профиль буенча эш стажы өчен түләүләр;

— хезмәтнең киеренкелеге өчен түләүләр;

авыл жирлегендә эшлэгән өчен түләүләр;

башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр;

премияләр һәм башка бүләкләү түләүләре.

5.2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының мәгариф хезмәткәрләренә стимуллаштыру характерындагы түләүләр күләме һәм тәртибе:

5.2.1. Квалификация категориясе (В_{кк}) өчен түләүләр педагогик хезмәткәрләрнең һәм структур бүлекчәләр җитәкчеләренең һөнәри квалификация вазыйфаи төркемнәре хезмәткәрләренә квалификация категориясенең гамәлдә булу чоры чикләрендә, аларның гамәлдәге квалификация категориясе булганда бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times \frac{D_{kk}}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкәчә белем бирү оешмасы мәгариф хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_{кк} – квалификация категориясе өчен өстәмә түләү күләме 1 нче таблицада китерелгән

1 нче таблица

Мәгариф хезмәткәрләренә квалификация категориясе өчен өстәмә түләү күләме

Квалификация дәрәжәсе	Квалификация категориясе	Өстәмә түләүләр күләме, процент
Педагогик хезмәткәрләр вазифаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче	беренче квалификация категориясе	25,0
	югары квалификация категориясе	30,0
Икенче	беренче квалификация категориясе	26,0
	югары квалификация категориясе	31,0
Өченче	беренче квалификация категориясе	27,0
	Югары квалификация категориясе	32,0
Дүртенче	беренче квалификация категориясе	28,0
	Югары квалификация категориясе	33,0
Структура бүлекчә җитәкчеләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		

Беренче	Беренче квалификация категориясе	28,0
	Югары квалификация категориясе	34,0
Икенче	беренче квалификация категориясе	28,0
	Югары квалификация категориясе	34,0
Өченче	беренче квалификация категориясе	28,0
	Югары квалификация категориясе	34,0

Квалификация категориясе өчен түләүләр тиешле аттестация комиссиясе тарафыннан уңай карар кабул ителгән көннән билгеләнә (үзгәртелә).

5.2.2. Мактаулы исемнәр һәм ведомство бүләкләре (B_{pz}) булган өчен түләү беренче һәм икенче дәрәжәләрдәге ярдәмче персонал, педагогик хезмәткәрләр һәм структур бүлекчеләр житәкчеләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керүче мәгариф хезмәткәрләре вазыйфалары буенча бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times \frac{D_{pz}}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкәчә белем бирү оешмасы мәгариф хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_{pz} - мактаулы исемнәр һәм ведомство бүләкләре булган өчен өстәмәләр күләме.

Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре, Совет Социалистик Республикалар Союзының мактаулы исемнәре, Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы союздаш республикаларының мактаулы исемнәре булган өчен өстәмә түләү күләме 7 процент тәшкил итә.

Татарстан Республикасының (Татарстан Автономияле Совет Социалистик Республикасы) мактаулы исемнәре булган өчен өстәмә түләү күләме 6 процент тәшкил итә.

Россия Федерациясенең тармак бүләкләре, Россия Совет Федератив Социалистик Республикасының тармак бүләкләре, Татарстан Республикасының тармак бүләкләре, Совет Социалистик Республикалар Союзының тармак бүләкләре, Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы союздаш республикаларның тармак бүләкләре булган өчен өстәмә түләүнең күләме 4 процент тәшкил итә.

Россия Федерациясе Мәгариф Министрлыгының (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы) Мактау грамотасы булган өчен өстәмә түләме күләме 2 процент тәшкил итә. Россия Федерациясе Мәгариф министры (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министры, Россия Федерациясе мәгариф министры) мактау грамотасы булган өчен өстәмә

түлүүлөр Россия Федерациясе Мәгариф Министрлыгының (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы) тармак бүләкләре белән бүләкләү тәртибе нигезендә Россия Федерациясе Мәгариф министры (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министры, Россия Федерациясе мәгариф министры) боерыгы белән бүләкләнүче мәгариф хезмәткәрләренә билгеләнә.

"Мәгарифтәге казанышлар өчен" күкрәк билгесе, "Мактаулы остаз" мактау билгесе, "Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән өлкәсе отличнигы" мактау билгесе, "Телләрне, мәдәниятләрне, традицияләрне саклау һәм үстерү өчен" күкрәк билгесе, "Яшь мөгаллим" күкрәк билгесе өчен 2 процент төшкел итә. "Мәгарифтәге казанышлар өчен" Татарстан Республикасы күкрәк билгесе, "Мактаулы остаз" мактау билгесе, "Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән өлкәсе отличнигы" мактау билгесе, "Телләрне, мәдәниятләрне, традицияләрне саклау һәм үстерү өчен" күкрәк билгесе, "Яшь мөгаллим" күкрәк билгесе өчен өстәмә түләү Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән министры (Татарстан Республикасы мәгариф министры) боерыгы нигезендә билгеләнә.

Мәгариф хезмәткәрләренә тиешле түләүләр бирү өчен нигез була торган мактаулы исемнәр, тармак бүләкләре **исемлеге** әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымтада китерелгән.

Мактаулы исемнәр һәм тармак бүләкләре булган өчен түләү күләмнәрен билгеләү мактаулы исем бирелгән көннән башкарыла. Мәгариф хезмәткәрләренә ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исеме, ике һәм аннан күбрәк тармак бүлгә булган өчен түләү, мәгариф хезмәткәренең сайлавы буенча, нигезләрнең берсе буенча билгеләнә

5.2.3. Профиль (B_s) буенча эш стажы өчен түләүләр, профиль буенча эш озынлыгына карап, һөнәри квалификация төркемнәре һәм квалификация дәрәжәләре киселешендә стажга бәйле рәвештә төркемнәр буенча билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_s = O_d \times \frac{D_s}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкәчә белем бирү оешмасы мәгариф хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_s - 2 нче таблицада китерелгән профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләүләр күләме.

2 нче таблица

Профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләүләр күләме

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Квалификаци я дәрәжәсе	Стаж буенча төркем	Өстәмә түләүләр күләме, процент

Икенче дәрәжәдәге укытуда ярдәмче персоналның вазыйфалары	беренче- икенче	4 елдан алып 10 елга кадәр	1,0
		10 елдан 15 елга кадәр	2,0
		15 елдан артык	3,0
Педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	беренче – дүртенче	2 елдан 6 елга кадәр	2,0
		6 елдан 10 елга кадәр	3,0
		10 елдан 15 елга кадәр	3,5
		15 елдан артык	4,0
Структура бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфасы	беренче - өченче	2 елдан алып 6 елга кадәр	2,0
		6 елдан 10 елга кадәр	3,0
		10 елдан 15 елга кадәр	3,5
		15 елдан артык	4,0

5.2.4. Эш стажы үзгәргәндә профиль буенча эш стажы өчен түләү күләмен билгеләү (үзгәртү) стажы үзгәргәндә эш стажы өчен түләүләр күләмен арттыруга хокук бирә торган стажга ирешү көненнән алып, әгәр стажын раслый торган документлар мәктәпкәчә белем бирү оешмасында булса яисә стажын раслый торган кирәкле документ бирелгән көннән башлап гамәлгә ашырыла.

5.2.5. Мәгариф оешмаларында педагогик эш стажына педагогик, житәкче һәм методик эш Знче таблица нигезендә исәпкә алына.

3 нче таблица

Эш вакыты мәгариф хезмәткәрләренең педагогик стажына кертелә торган оешмалар һәм вазыйфалар исемлегә

Оешманың исеме	Вазыйфа исеме
1	2
Белем бирү оешмалары, шул исәптән югары белем бирү оешмалары, югары белем бирү хәрби белем бирү оешмалары һәм хәрби һөнәри белем бирү	Укытучылар, мөгаллимнәр, укытучы-дефектологлар, укытучы-логопедлар (логопедлар), Ватанны саклау һәм иминлек нигезләрен оештыручы укытучылар, физик тәрбия житәкчеләре, өлкән мастерлар,

оешмалары, өстәмә һөнәри белем бирү оешмалары (белгечләрнең квалификациясен күтәрү); медицина оешмалары һәм социаль хезмәт күрсәтү оешмалары, балалар йортлары, балалар: шифаханәләр, клиникалар, поликлиникалар, хастаханәләр һ. б.	производства өйрәтү мастерлары (шул исәптән транспорт чараларын йөртүгә, авыл хужалыгы машиналарында эшләргә, язу машиналарында эшләргә һәм башка оештыру техникасында эшләргә өйрәтү), өлкән методистлар, методистлар, өлкән инструктор-методистлар, инструктор-методистлар (шул исәптән физик культура һәм спорт, туризм буенча), концертмейстерлар, музыка житекчеләре, өлкән тәрбиячеләр, тәрбиячеләр, сыйныф тәрбиячеләре, социаль педагоглар, педагог-психологлар, педагог-оештыручылар, өстәмә белем бирү педагоглары, өлкән тренер-укытучылар, тренер-укытучылар, өлкән вожатыйлар (пионервожатыйлар), физкультура буенча инструкторлар, хезмәт буенча инструкторлар, директорлар (башлыklar, мөдирләр), директор урынбасарлары (башлыklar, мөдирләр) укыту, укыту-тәрбия, укыту-житештерү буенча, тәрбия, мәдәни-тәрбия эше, производства укыту (эш), чит тел, укыту-очу әзерлегә буенча, гомуми белем бирү әзерлегә буенча, режим буенча, эшчәнлегә белем бирү (тәрбия) процессына, методик тәэмин итүгә бәйлә булган уку-консультация пунктлары, логопедик пунктлар, интернатлар, бүлекләр, бүлекләр, лабораторияләр, кабинетлар, секцияләр, филиаллар, курслар һәм башка структур бүлекчеләр мөдирләре, практика мөдирләре (башлыklары), режим буенча кизү торучылар, аккомпаниаторлар, культорганизаторлар, экскурсоводлар, профессор-укытучылар составы
Барлык исемдәге (кайсы ведомствога каравына бәйсез рәвештә) методик (укыту-методик) оешмалар	Сектор, кабинет, лаборатория, бүлек житекчеләре, аларның урынбасарлары, мөдирләре, эшчәнлегә методик тәэмин итүгә бәйлә фәнни хезмәткәрләр, өлкән методистлар, методистлар
Мәгариф белән идарә итү органнары һәм мәгариф оешмалары белән житекчелек итүче органнар (структур бүлекчеләр).	Житекче, инспектор, методик инструкторлык вазыйфалары, шулай ук белгечләрнең башка вазыйфалары (икътисадый, финанс, хужалык эшчәнлегә, төзелеш, тәэмин итү, эш башкару белән бәйлә вазыйфаларда эшләүдән тыш).
Техник укыту бүлекләре	Штаттагы укытучылар, эшчеләрне

(бюросы), производства кадрлар эзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү мәсьәләләре белән шөгыльләнүче оешмаларның, министрлыклар (ведомстволар) бүлекчәләренен кадрлар бүлекләре	производства өйрәтү мастерлары, эшчәнлекләре эзерләү һәм квалификация күтәрү мәсьәләләре белән бәйлә булган житекче, инспектор, инженер вазыйфалары, методик вазыйфалар
РОСТО (ДОСААФ) һәм гражданнар авиациясе мәгариф оешмалары	Житекче, команда-очу, команда-инструкторлык, инженер-инструктор, инструктор һәм укытучылар составы, производству өйрәтү мастерлары, инженерлар-инструктор-методистлар, инженерлар-очучы-методистлар
Оешмаларның тулай тораклары, торак-эксплуатация оешмалары, яшьләр торак комплекслары, балалар кинотеатрлары, яшь тамашачы театрлары, курчак театрлары, балалар һәм яшүсмерләр белән эшли торган мәдәни-агарту оешмалары	Тәрбиячеләр, педагог-оештыручылар, педагог-психологлар (психологлар), укытучылар, балалар һәм яшүсмерләр өчен өстәмә белем бирү педагоглары (түгәрәк житекчеләре), балалар һәм яшүсмерләр белән эшли торган инструкторлар һәм инструктор-методистлар, тренер-укытучылар һәм башка белгечләр, балалар бүлекләре, секторлары мөдирләре
Төзәтү колонияләре, тәрбия колонияләре, тикшерү изоляторлары һәм төрмәләр, дөваллау-төзәтү оешмалары	Педагогик белем булган очракта, тәрбия эшләре буенча башлык урынбасары, отряд башлыгы, өлкән инспектор, гомуми белем бирү (укыту) буенча инспектор, өлкән инспектор-методист һәм инспектор-методист, өлкән инженер һәм житештерү-техник белем бирү буенча өлкән инженер, өлкән мастер һәм житештерү буенча мастер, өлкән инспектор һәм саклау һәм режим буенча инспекторы, уку-укыту-техник кабинет мөдире, психолог вазыйфаларында эшләү (хезмәт итү)
Искәрмә: Педагогик эш стажына түбәндәгеләр кертелә: Татарстан Республикасы сәламәтлек саклау оешмаларының оештыру-методик бүлеге методистлары, өлкәннәр өчен социаль хезмәт күрсәтүне гамәлгә ашыручы медицина оешмаларында һәм оешмаларында укытучылар-дефектологлар, логопедлар, тәрбиячеләр булып эшләү вакыты; башка оешмаларда эшләү вакыты, СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә хезмәт итү, югары белем бирү мәгариф оешмаларында һәм урта звено белгечләрен эзерләү программалары буенча һөнәри белем бирү оешмаларында түбәндәгеләр тәртиптә: педагогик хезмәткәрләргә педагогик эш стажына бернинди шартларсыз һәм чиклөләрсез түбәндәгеләр кертелә:	

контракт буенча хәрби хезмәттә булу вакыты бер хәрби хезмәт көне бер эш көне исәбеннән, ә чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакыты - бер хәрби хезмәт көне ике эш көне исәбеннән;

фильмотека мөдире һәм фильмотека методисты вазыйфасында эшләү вакыты; педагогик хезмәткәрләргә педагогик эш стажына, аерым-аерым алганда да, тулаем алганда да, турыдан-туры шушы чорларга кадәр һәм алардан соң булган педагогик эшчәнлек алып барылган очракта, түбәндәге чорлар кертеп исәпләнә:

контракт һәм чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакытыннан тыш, СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә офицер, сержант, өлкән состав, прапорщиклар һәм мичманнар (шул исәптән ЭЭМ гаскәрләрендә, куркынычсызлык гаскәрләрендә һәм органнарында) вазыйфаларында хезмәт итү вакыты;

Россия Федерациясе халык мәгарифе һәм фән хезмәткәрләре профсоюз (мәгариф, югары мәктәп һәм фәнни оешмалар) территориаль оешмалары аппаратларында (комитетларында, советларында) житәкче, инспектор, инструктор һәм башка белгечләр вазыйфаларында эшләү вакыты;

профсоюз органнарында сайлау вазыйфаларында;

Балалар фондының педагогик жәмгыятьләрендә һәм идарәләрендә инструкторлык һәм методик вазыйфаларда;

Укытучылар (халык мәгарифе, һөнәри техник белем бирү хезмәткәре) йорты директоры (мөдире) вазыйфасында;

балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләрендә яки эчке эшләр органнарының балигъ булмаганнарны социаль-хокукий яклау бүлекләрендә, балигъ булмаганнарның хокук бозуларын кисәтү бүлекчәләрендә (балигъ булмаганнар эшләре буенча инспекцияләрдә, милициянең балалар бүлмәләрендә) эшләү вакыты

5.2.6. СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә белем бирү оешмасында яки укытыла торган фән (курс, дисциплиналар, түгәрәк) профиленә туры килә торган белгечлек (һөнәр) буенча эшләү вакыты һәм хезмәт итү вакыты түбәндәге аерым категория педагогик хезмәткәрләрнең педагогик эш стажына кертеп исәпләнә:

Ватанны саклау һәм иминлек нигезләрен оештыручы укытучыларга;

физик тәрбия укытучыларына һәм мөгаллимнәренә, физик тәрбия житәкчеләренә, физкультура буенча инструкторларга, инструктор-методистларга (өлкән инструктор-методистларга), тренер-укытучыларга (өлкән тренер-укытучыларга);

хезмәткә (һөнәргә) өйрәтү, технология, сызым, сынлы сәнгать, информатика, махсус дисциплиналар, шул исәптән аерым фәннәр тирәнтен өйрәнелә торган гомуми белем бирү оешмаларының (сыйныфларының) махсус дисциплиналары укытучыларына, мөгаллимнәренә;

производствого өйрәтү осталарына;

өстәмә белем бирү педагогларына;

эксперименталь мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә;

педагог-психологларга;

методистларга;

мәдәният һәм сәнгать , музыка-педагогика, нәфис-графика, музыка урта звено (бүлекләре) белгечләре әзерләү программалары буенча урта һөнәри белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә

балаларга өстәмә белем бирү оешмалары (мәдәният һәм сәнгать, шул исәптән музыка һәм сәнгать) укытучыларына, музыка һәм сәнгать гомуми белем бирү оешмаларының махсус дисциплиналары укытучыларына, педагогика училищеларының (педагогика колледжларының) музыка дисциплиналары укытучыларына, музыка укытучыларына, музыка житәкчеләренә, концертмейстерларга.

5.2.6.1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары, бала йортлары тәрбиячеләренә (өлкән тәрбиячеләренә) педагогик стажына мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының ясле төркеменә шәфкать туташы, бала йортларының пост шәфкать туташы вазыйфаларында, ә ясле төркемнәре тәрбиячеләренә медицина вазыйфаларында эшләү вакыты кертелә.

5.2.6.2. Тәрбияче ярдәмчәсе һәм кече тәрбияче вазыйфаларында эшләү вакыты, әлеге вазыйфаларда эшләгән чорда хезмәткәр педагогик белем булса яки югары белем бирү оешмасында яки һөнәри белем бирү оешмасында укыса, педагогик эш стажына исәпләнә

5.2.6.3. Оешма хезмәткәрләренә белем бирү оешмаларында сәгәтләр түләү шартларында төп эштән тыш башкарыла торган педагогик эш вакыты, әгәр уку елында аның күләме (бер яисә берничә белем бирү оешмасында) 180 сәгәттән дә ким булмаса, педагогик стажга кертелә.

Педагогик стажга бары тик педагогик эш башкарылган айлар гына исәпкә алына.

5.2.7. СССР һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләре хезмәтендә һәм оешмаларында эшләүнең эш профиленә, укытыла торган фәннә (курс, дисциплина, түгәрәк) туры килүе турында конкрет мәсьәлэләрне хәл итү хокукы профсоюз органы белән килешү буенча мәгариф оешмасы житәкчесенә бирелә.

5.3. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының медицина хезмәткәрләренә стимуллаштыру характерындагы түләүләр күләме һәм тәртибе:

5.3.1. Квалификация категориясе өчен түләүләр (B_{kk}), тариф-квалификация характеристикалары нигезендә, һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә аттестация йомгаклары буенча квалификация категорияләрен бирү каралган белгечлекләр буенча эшләүче медицина хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kk} = O_d \times \frac{D_{kk}}{100\%},$$

бирелә:

O_d - мәктәпкчә мәгариф оешмасында медицина хезмәткәрләренә вазыйфаларына оклады;

D_{kk} - 4 нче таблицасыда китерелгән квалификация категориясенә өстәмә түләү күләме.

Квалификация категориясе өчен түләүләргә үзгәртү (билгеләү) аттестация комиссиясе тәэсирләгән орган бәерыгы датасы нигезендә башкарыла.

4 нче таблица

Квалификация категориясе өчен өстәмә түләүләр күләме

Квалификация категориясе	Өстәмә түләүләр күләме, процент
Урта медицина һәм фармацевтика персоналлары вазифаларының һөнәри квалификация төркеме	
Икенче квалификация категориясе	3,0
Беренче квалификация категориясе	6,0
Югары квалификация категориясе	10,0
Табиблар һәм провизорлар вазифаларының һөнәри квалификация төркеме	
Икенче квалификация категориясе	6,0
Беренче квалификация категориясе	10,0
Югары квалификация категориясе	20,0

5.3.2. Мактаулы исемнәр өчен түләүләр медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләргә (B_{pz}) вазифаларының һөнәри квалификация төркемнәренә керүче медицина хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{pz} = O_d \times \frac{D_{pz}}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкчә мәгариф оешмасында медицина хезмәткәрләренә вазыйфаларына оклады;

D_{pz} - мактаулы исемнәр булган өчен өстәмә түләү күләме.

Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре, Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы автоном республикаларның мактаулы исемнәре булган өчен өстәмә түләүнең күләме 6 процент тәшкил итә.

Россия Федерациясе, Совет Социалистик Республикалар Союзы, Совет

Социалистик Республикалар Союзы составындагы союздаш республикалар мактаулы исемнәре булган өчен өстәмә түләү күләме 7 процент тәшкил итә.

Медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләренә тиешле түләүләр бирү өчен нигез булып торган мактаулы исемнәр **исемлеге** әлеге Нигезләмә нең 2 нче кушымтасында китерелгән.

Мактаулы исемнәр булган өчен түләү күләмнәрен билгеләү, мактаулы исем бирелгән көннән башкарыла. Ике һәм аннан да күбрәк мактаулы исемне алган хезмәткәрләргә аларның булуы өчен түләү, хезмәткәрнең сайлавы буенча мактаулы исемнәренң берсе буенча билгеләнә.

5.3.3. Профиль (B_{sr}) буенча эш стажы өчен түләүләр, профиль буенча эш озынлыгына карап, һөнәри квалификация төркемнәре киселешендә стажга бәйлә рәвештә төркемнәр буенча медицина хезмәткәрләренә билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sr} = O_d \times \frac{D_{sr}}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкәчә мәгариф оешмасында медицина хезмәткәрләренң вазыйфаи оклады;

D_{sr} - 5 нче таблицада китерелгән профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләүләр күләме.

5 нче таблица

Профиль буенча эш стажы өчен өстәмә түләүләр күләме

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Стаж буенча төркем	Өстәмә түләүләр күләме, процент
1	2	3
Беренче дәрәжәдәге медицина һәм фармацевтика персоналы	2 елдан 5 елга кадәр	2,5
	5 елдан 10 елга кадәр	3,5
	10 елдан 15 елга кадәр	4,5
	15 елдан артык	5,5
Урта медицина һәм фармацевтика персоналы	3 елдан 5 елга кадәр	2,5
	5 елдан 10 елга	3,5

	кадәр	
	10 елдан 15 елга кадәр	4,5
	15 елдан артык	5,5
Табиблар һәм провизорлар	3 елдан 5 елга кадәр	5,0
	5 елдан 10 елга кадәр	7,5
	10 елдан 15 елга кадәр	9,0
	15 елдан артык	10,0

Эш стажы үзгәргәндә профиль буенча эш стажы өчен түләүләр күләмен билгеләү (үзгәртү) профиль буенча эш стажы өчен түләүләр күләмен арттыру хокукы бирә торган стажга ирешкән көннән, әгәр стажны раслаучы документлар мәктәпкәчә белем бирү оешмасында булса, яки стажны раслаучы кирәкле документ тапшырылган көннән башкарыла

5.3.4. Хезмәт киеренкелеге өчен түләүләр (B_{sr}) урта медицина һәм фармацевтика персоналы, табиблар һәм провизорлар вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sr} = O_d \times \frac{D_{sr}}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкәчә мәгариф оешмасында медицина хезмәткәрләренә вазыйфаи оклады;

D_{sr} -6 нчы таблицада китерелгән хезмәт киеренкелеге өчен өстәмә түләүләр күләме .

6 нчы таблица

Хезмәт киеренкелеге өчен өстәмә түләүләр күләме

Һөнәри квалификация төркеме исеме	Квалификация дәрәжәсе	Өстәмә түләүләр диапазоны, процентларда
Урта медицина һәм фармацевтика персоналы	икенче	1,5
	өченче	3,0
	дүртенче	4,5

	бишенче	10,0
Табиблар һәм провизорлар	беренче-икенче	5,0

5.4. Авыл жирендә эшлэгән өчен белгечләргә (B_{sm}) түләүләр педагогик хезмәткәрләр һәм структур бүлекчәләр житәкчеләренең һөнәри квалификация төркемнәренә керүче хезмәткәрләргә, урта медицина һәм фармацевтика персоналының, табибларның һәм провизорларның һөнәри квалификация төркемнәренә керүче медицина хезмәткәрләренә бирелә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sm} = D_{sm} \times \frac{H_f}{H_N},$$

биредә:

D_{sm} -авыл жирендә эшлэгән өчен белгечләргә түләү күләме, ул 1 388 сум тәшкил итә;

H_f - мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында эшләүнең факттагы сәгатьләр саны;

H_N - әлеге Нигезләмәнең **III бүлеге белән** билгеләнгән мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең эш хакы ставкасы өчен сәгать нормасы.

5.5. Премия һәм башка бүләкләү рәвешендәге түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының хезмәткәрләренә юбилей даталарына, аерым хөрмәт билгеләре, Рәхмәт хатлары, грамоталар, мактаулы исемнәр алуга һәм оешманың локаль норматив актларында һәм коллектив шартнамәләрендә билгеләнгән башка нигезләргә бәйле рәвештә төп эш урыны буенча билгеле бер вакыт аралыгында (ай, квартал, ел) бер тапкыр бирелә.

5.5.1. Эш нәтижәләре буенча премия һәм башка бүләкләү рәвешендәге түләүләр башкару күләме, тәртибе һәм шартлары мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының локаль норматив актлары һәм коллектив килешүләр белән билгеләнә.

5.5.2. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә премия түләүләренә каралган хезмәт өчен түләү фондының күләмеитөп эш урыны һәм төп вазыйфасы буенча хезмәткәрләргә (укытучылар һәм укытучылар вазыйфаларын биләүче хезмәткәрләрдән тыш) окладларга (эш хакы ставкаларына, вазыйфаи окладларга), стимуллаштыру характерындагы түләүләргә (авыл жирендә эшлэгән өчен белгечләргә түләүләрдән тыш), белем бирү программасы үзенчәлеге өчен түләүләргә каралган хезмәт өчен түләү фондының кимендә 2 процентын тәшкил итә.

5.5.3. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеген күтәрү һәм ирешелгән максатчан күрсәткечләргә саклап калу максатларында, Россия Федерациясе Президентының "Дәүләт социаль сәясәтен гамәлгә ашыру чаралары турында" 2012 елның 7 маендагы 597 номерлы **Указы белән** билгеләнгән, педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеменә керүче хезмәткәрләргә, төп эш урыны һәм төп вазыйфа буенча, акчалар булган очракта, бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү башкарыла. Күрсәтелгән максатларда түләү тәртибе, шартлары һәм конкрет күләме мәктәпкәчә белем бирү

оешмасының локаль норматив актлары белән билгеләнә.

5.6. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләренә билгеле бер вакыт өчен хезмәт нәтижәләре буенча төп эш урыны буенча билгеләнә. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр күләменә йогынты ясый торган төп критерий булып мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәлелеген бәяләү критерийларының иң чик күрсәткечләренә ирешү тора.

5.6.1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәлелеген бәяләү критерийлары, профсоюз органы белән килештереп, оешма җитәкчесе тарафыннан раслана. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижәлелеген бәяләү критерийларының әһәмияте һәм түләүләргә башкару шартлары мәктәпкәчә белем бирү оешмасы алдына куелган бурычларга нигезләнеп ел саен билгеләнә.

5.6.2. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр күләме, тәртибе һәм шартлары мәктәпкәчә белем бирү оешмасының локаль норматив актлары һәм коллектив килешүләр белән билгеләнә.

5.6.3. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләр (B_{kj}) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kj} = \frac{FOT_k}{\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m (I_{ij} \times K_i)} \times \sum_{i=1}^n (I_{ij} \times K_i),$$

биредә:

FOT_k -башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен түләүләргә каралган хезмәт өчен түләү фонды.

I_{ij} -j-хезмәткәр буенча эшчәнлек нәтижәлелеген бәяләүнең нормалаштырылган i критерие;

K_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләүнең i-критерие әһәмиятлелек коэффициенты;

n-эшчәнлек нәтижәлелеген бәяләү критерийлары саны;

m-мәктәпкәчә белем бирү оешмасында эшләүчеләр саны.

5.6.4. Эшчәнлек нәтижәлелеге критерийларын нормалаштыру төрле күрсәткечле нәтижәлелек критерийларны чагыштыруны тәэмин итә. Нормалаштыру эшчәнлек нәтижәлелеге критерие (иң яхшы һәм иң начар) күрсәткечләре диапазонын сайлаудан гыйбарәт, аларның берсе нормалаштырылган критерийның нуль күрсәткеченә, икенчесе бергә туры килә. Нәтижәлелек критерие факттагы күрсәткече эшчәнлекнең нәтижәлелек критерие күрсәткечләре диапазоны чикләрендә булганда, эшчәнлек нәтижәлелегенә нормалаштырылган критерие 0 алып 1 кадәр булган күрсәткеч белән бирелә. Нәтижәлелек критерие факттагы күрсәткече иң начар күрсәткечтән түбәнрәк булган очракта, нормалаштырылган критерийның күрсәткече 0, иң яхшысынан югарырак булганда -1 дип кабул ителә.

5.6.5. Эшчәнлек нәтижәлелегенең нормалаштырылган критерий күрсәткеченең эшчәнлек нәтижәлелеге критерие күрсәткеченә бәйлә булуы туры булырга мөмкин(уңай динамика критерий күрсәткече арту белән билгеләнә) һәм кире (уңай динамика критерий күрсәткече кимү белән билгеләнә) .

5.6.6. Нормалаштырылган критерий, аның күрсәткече критерий күрсәткеченә турыдан-туры бәйлә булганда (I_i), түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$I_i = \frac{FI_i - L_i}{M_i - L_i},$$

биредә:

FI_i -эшчәнлек нәтижәлелеге критериясенең факттагы күрсәткече;

M_i - эшчәнлек нәтижәлелеге критериясенең иң яхшы күрсәткече;

L_i -эшчәнлек нәтижәлелеге критериясенең иң начар күрсәткече.

5.6.7. Эшчәнлек нәтижәлелегенең нормалаштырылган критерие, аның күрсәткече критерий күрсәткеченә кире бәйлә булганда (I_i), түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$I_i = 1 - \frac{FI_i - L_i}{L_i - M_i},$$

биредә:

I_i -эшчәнлек нәтижәлелеген бәяләүнең нормалаштырылган i критерие;

FI_i -эшчәнлек нәтижәлелеге критериясенең факттагы күрсәткече;

M_i - эшчәнлек нәтижәлелеге критериясенең иң яхшы күрсәткече;

L_i -эшчәнлек нәтижәлелеге критериясенең иң начар күрсәткече.

5.6.8. Күрсәткеч коэффициентлары белән эшчәнлек нәтижәлелеге критериясенең өстенлек дәрәжәсе билгеләнә. Иң өстенлекле критерийга иң зур коэффициент бирелә. Чагыштырмача күрсәткеч коэффициенты (K_i) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

:

$$K_i = \frac{VK_i}{\sum_{i=1}^n VK_i},$$

биредә

VK_i - эшчәнлекнең нәтижәлелеген бәяләүнең i -го критерие коэффициенты.

5.6.9. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләре эшчәнлегенең

нәтижелелеге критерийлары буенча үлчәү коэффициентларының иң чик җыелма күләме 7 һәм 8 нче таблицаларда китерелгән.

7 нче таблица

Мәгариф хезмәткәрләре эшчәнлегенә нәтижелелеге критерийлары буенча үлчәү коэффициентларының иң чик җыелма күләме

N т/б	Вазыйфа исеме	Үлчәү коэффициентларының иң чик җыелма күләме
1	2	3
1. Беренче дәрәҗәдәге ярдәмче укыту персоналының һөнәри квалификация төркеме		
1.1.	Вожатый	5
1.2.	Тәрбияче ярдәмчесе	5
2. Икенче дәрәҗәдәге ярдәмче укыту персоналының һөнәри квалификация төркеме		
2.1.	Кече тәрбияче	35
3. Педагогик хезмәткәрләр вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
3.1.	Физик культура буенча инструктор	45
3.2.	Музыка җитәкчесе	45
3.3.	Өстәмә белем бирү педагогы	50
3.4.	Тәрбияче	55
3.5.	Методист	55
3.6.	Педагог-психолог	55
3.7.	Өлкән тәрбияче	60
3.8.	Өлкән методист	60
3.9.	Тьютор (югары һәм өстәмә һөнәри белем бирү өлкәсендә эшләүче тьюторлардан тыш)	60
3.10.	Укытучы-дефектолог	60
3.11.	Укытучы-логопед (логопед)	60
4. Структура бүлекчәләре җитәкчеләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
4.1.	Балаларга гомуми белем бирү программасын һәм өстәмә белем бирүнең	65

	уку-укуту программасын гамәлгә ашыручы кабинет, лаборатория, бүлек, бүлекчә, сектор, укуту-консультация пункты, укуту (укуту-житештерү) остаханәсе структур бүлекчә һәм башка структур бүлекчәләр мөдире (башлыгы)(икенче квалификация дәрәжәсенә караган структур бүлекчәләр житәкчеләре вазыйфаларыннан тыш)	
4.2.	Балаларга белем бирү программасын һәм өстәмә белем бирү программасын гамәлгә ашыра торган аерымланган структур бүлекчә мөдире (начальнигы), кабинет, лаборатория, бүлек, бүлекчә, сектор, укуту-консультация пункты, укуту (укуту-житештерү) остаханәсе, укуту хужалыгы һәм башлангыч, урта һөнәри белем бирү мәгариф учреждениесенең (бүлекчәнең) башка структур бүлекчәләре башлыгы (мөдире, директоры, житәкчесе, идарәчесе) (өченче квалификация дәрәжәсенә кертелгән структур бүлекчәләр житәкчеләре вазифаларыннан тыш)	70

8 нче таблица

Медицина хезмәткәрләре эшчәнлегенең нәтижәлелеге критерийлары буенча үлчәү коэффициентларының иң чик җыелма күләме

N т/б	Вазыйфа исеме	Үлчәү коэффициентларының иң чик җыелма күләме
1	2	3
1. Беренче дәрәжәдәге медицина һәм фармацевтика персоналы вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
1.1.	Авыруларны карау буенча кече шәфкать туташы (авыруларны карау буенча кече ир-ат медицина хезмәткәре)	5
2. Урта медицина һәм фармацевтика персоналы вазифаларының һөнәри квалификация төркеме		
Беренче квалификация дәрәжәсе		
2.1.	Дәвалау физкультурасы буенча инструктор	35
Икенче квалификация дәрәжәсе		
2.2.	Диета буенча шәфкать туташы (диета буенча ир-ат медицина хезмәткәре)	37

Өченче квалификация дәрәжәсе		
2.3.	Шәфкать туташы (медбрат)	40
2.4.	Физиотерапия буенча шәфкать туташы (физиотерапия буенча ир-ат медицина хезмәткәре)	40
2.5.	Массаж буенча шәфкать туташы (массаж буенча ир-ат медицина хезмәткәре)	40
Дүртенче квалификация дәрәжәсе		
2.6.	Фельдшер	45
Бишенче квалификация дәрәжәсе		
2.7.	Өлкән шәфкать туташы (өлкән ир-ат медицина хезмәткәре)	50
3. Табиблар һәм провизорлар вазыйфаларының һөнәри квалификация төркеме		
Икенче квалификация дәрәжәсе		
3.1.	Табиб-белгечләр (өченче һәм дүртенче квалификация дәрәжәләренә кертелгән табиб-белгечләрдән тыш)	60

5.6.10. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары хезмәткәрләре эшчәнлегенң нәтижелелеге критерийлары һәм аларның үлчәү коэффициентлары локаль актлар белән раслана.

5.6.11. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасында башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр фонды формалаша, аның күләме (FOT_k) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$FOT_k = FOT_{do} \times \frac{D_k}{100\%},$$

биредә:

FOT_{do} - төп эш урыны буенча хезмәткәрләрнең вазыйфаи окладлары буенча мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү фонды (укутучылар һәм укутучылар вазыйфасын биләгән хезмәткәрләрдән тыш);

D_k - башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләргә хезмәт өчен түләү фонды өлеше.

Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләргә хезмәт өчен түләү фондының тәкъдим ителгән өлеше 17,5 процент күләмендә кабул ителә.

VI. Компенсация характерындагы түләүләр

6.1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасында компенсация характерындагы түләүлөргә түтөндөгеләр керә:

зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмәт шартлары булган эшләрдә эшлөүче хезмәткәрләргә компенсация характерындагы түләүләр;

нормаль шартларга туры килмәгән шартларда (төрле квалификация эшләрен башкарганда, һөнәрләренә (вазифаларны) берләштергәндә, эш сәгатеннән тыш эшләгән өчен, төнлә эшләгән һәм нормаль шартлардан читләшкән башка шартларда эшләр башкарганда) эшләгән өчен түләүләр.

сәламәтлек мөмкинлекләре чикле тәрбияләнүчеләрнең (белем алучыларның) билгеле бер категорияләре белән эшләгән өчен компенсация характерындагы түләүләр;

сәламәтлек мөмкинлекләре чикле балалар өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында эшләгән өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләре вазифаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә компенсация характерындагы түләүләр;

белем бирү программасы үзенчәлеге өчен компенсация характерындагы түләүләр.

6.2. Компенсация сыйфатындагы түләүләр, аларны гамәлгә ашыру шартлары һәм күләмнәре хезмәт законнары һәм хезмәт хокукы нормаларын үз эченә алган башка норматив хокукый актлар нигезендә коллектив шартнамәләр, локаль норматив актлар, хезмәт шартнамәсе белән билгеләнә.

6.3. Зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмәт шартлары булган эшләрдә эшлөүче хезмәткәрләргә компенсация характерындагы түләүләр (B_{kh}) түбөндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = \left(O_b \times \frac{H_{fk}}{H_N} + P \right) \times \frac{D_{kh}}{100\%},$$

биредә:

O_b - әлеге Нигезләмәнең II бүлегендә кабул ителә торган мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренәң **база оклады** күләме;

H_{fk} - законнар нигезендә компенсация характерындагы түләүләр каралган фактта эшләнгән вакыт ;

H_N - әлеге Нигезләмәнең **III бүлегендә** белән билгеләнгән мәктәпкәчә мәгариф оешмасы хезмәткәрләренәң хезмәт хакы ставкасы өчен сәгать нормасы;

P- китап нәшрияты продукциясе һәм вакытлы басмалар белән тәэмин итүгә 100 сум күләмендә компенсация педагогик хезмәткәрләргә ставкага пропорциональ рәвештә, әмма төп эш урыны буенча бер ставкадан артык булмаган күләмдә билгеләнә.

D_{kh} - Россия Федерациясе Хезмэт кодексы нигезендә билгеләнә торган компенсация характерын түләү өчен өстәмәләр күләме.

Зарарлы һәм (яисә) куркыныч хезмэт шартлары булган эшләрдә эшлөүче хезмәткәрләргә хезмэт өчен түләү, нормаль хезмэт шартлары булган эшләрнең төрле төрләре өчен билгеләнгән хезмэт хакы белән чагыштырганда, хезмэт шартларын махсус бәяләү нигезендә, 4 процент күләмендә билгеләнә.

6.4. Нормаль булмаган шартларда (төрле квалификация эшләрен башкарганда, һөнәрләрне (вазифаларны) бергә үтәгәндә, эш сәгатеннән тыш эшлэгәндә, төнлә эшлэгәндә һәм нормаль булмаган башка шартларда эшләр башкарганда) эш өчен түләүләр төнлә эшлөүнең һәр сәгате өчен билгеләнә, ул нормаль шартларда эшлөүгә караганда күбрәк күләмдә түләнә, әмма законнарда һәм башка норматив хокукий актларда билгеләнгән күләмнәрдән кимрәк булмый.

Хезмәткәрне график буенча билгеләнгән ял көнендә яисә эш көне булмаган бәйрәм көнендә эшкә жәлеп иткән очракта, эш кимендә икеләтә күләмдә түләнә. Вазыйфаи оклад алучы хезмәткәрләргә эш өчен, әгәр ул эш вакытының айлык нормасы чикләрендә ял һәм эш көне булмаган бәйрәм көнендә башкарылган булса, окладтан тыш бер көнлек яки сәгәтлек база ставкасы күләмендә һәм, әгәр эш айлык нормадан артып башкарылган булса, база окладынан кимендә ике сәгәтлек яки көнлек ставка күләмендә түләнә.

6.4.1. Ял көнендә яки эш көне булмаган бәйрәм көнендә эшләгән хезмәткәргә, аның теләгенә карап, башка ял көне бирелергә мөмкин. Бу очракта эш көне булмаган бәйрәм көнендәгә хезмэт гадәти күләмдә түләнә, ә ял көне өчен түләнми.

6.5. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикле тәрбияләнүчеләрнең(укучыларның) аерым категорияләре белән эшләгән өчен компенсация характерындагы түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында мәгариф хезмәткәрләренә бирелә.

6.5.1. Хезмэт хакы ставкасы өчен атнага педагогик эш сәгәтләре нормалары билгеләнгән педагогик хезмәткәрләргә сәламәтлек мөмкинлекләре чикле тәрбияләнүчеләрнең (укучыларның) аерым категорияләре белән эшләгән өчен компенсация характерындагы түләүләр (B_{kh}) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = \left(O_b \times \frac{H_f \times Y_f}{H_N \times Y_N} + P \right) \times \frac{D_{kh}}{100\%},$$

биредә:

O_d - әлеге Нигезләмәнең II бүлегендә кабул ителә торган мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә нигез оклады күләме;

H_f -мәктәпкәчә белем бирү оешмасының педагогик эш алып бару сәгәтләренә факттагы саны;

Y_f - мәктәпкәчә белем бирү оешмасының педагог хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла торган күләм күрсәткечләренә фактик саны;

H_N - әлеге Нигезлэмәнең **III бүлеге** белән билгеләнгән мәктәпкәчә мәгариф оешмасы хезмәткәрләренең хезмәт хакы ставкасы өчен сәгать нормасы;

Y_N - мәктәпкәчә белем бирү оешмасының педагог хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла торган күләм күрсәткечләренең норматив саны;

P- китап нәшрияты продукциясе һәм вакытлы басмалар белән тәэмин итүгә 100 сум күләмдә компенсация педагогик хезмәткәрләргә ставкага пропорциональ рәвештә, әмма төп эш урыны буенча бер ставкадан артык булмаган күләмдә билгеләнә.

D_{kh} - әлеге Нигезлэмәнең **9 нчы таблицасында** китерелгән сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән тәрбияләнүчеләрнең (белем алучыларның) билгеле бер категорияләре белән эшләгән өчен компенсация характерындагы түләүләр күләме.

6.5.2. Нормадан тайпыла торган шартларда эшләгән (сәламәтлек мөмкинлекләре чикле тәрбияләнүчеләрнең (учучыларның) аерым категорияләре белән эшләр башкарганда)мәгариф хезмәткәрләргә (әлеге Нигезлэмәнең **6.6.1 пунктында** билгеләнгән педагогик хезмәткәрләрдән тыш) компенсация характерындагы түләүләр (B_{kh})түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{kh} = O_d \times \frac{D_{kh}}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкәчә белем бирү оешмасында хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_{kh} - әлеге Нигезлэмәнең **9 нчы таблицасында** китерелгән сәламәтлек мөмкинлекләре чикле тәрбияләнүчеләрнең (белем алучыларның) билгеле бер категорияләре белән эшләгән өчен компенсация характерындагы түләүләр күләме.

6.5.3. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында педагогик һәм уку- укыту-ярдәмче хезмәткәрләренең аерым категория учучылары (тәрбияләнүчеләре) белән эшләгәндә компенсация характерындагы түләүләргә берничә нигез буенча бирү карала, түләүләр күләме һәр нигез буенча аерым исәпләнә.

6.5.4. Күрсәтелгән мәктәпкәчә белем бирү оешмасында, бүлекчәдә һәм вазыйфада эшләүнең конкрет шартларын исәпкә алып компенсация характерындагы өстәмә түләүләр билгеләнә торган хезмәткәрләр вазыйфалары исемлеген сайланулы профсоюз органы (яисә хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклауга вәкаләтле башка орган) белән килештереп, һәр мәктәпкәчә белем бирү оешмасында раслана.

9 нчы таблица

Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән тәрбияләнүчеләрнең (учучыларның) билгеле бер категорияләре белән эшләгән өчен компенсация характерындагы өстәмә түләүләр күләме

N т/б	Өстәмә түләүне билгеләү өчен нигез	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән тәрбияләнүчеләрнең (белем алучыларның) билгеле бер категорияләре белән эшләү өчен өстәмә түләүләр билгеләнгән вазыйфалар		Өстәмә түләүләр күләме, процент
		һөнәри квалификация төркеме исеме	квалифика ция дәрәжәсе	
1	2	3	4	5
1.	Туберкулез интоксикациясе булган, ишетү буенча, күрү буенча сәламәтлек мөмкинлекләре чикле, терәк- хәрәкәт аппараты бозылган, психик үсеше тоткарланган, аутистик тайпылышлары, катлаулы дефектлары булган һәм акылга зәгыйфь балалар өчен (тәрбияләнүчеләр өчен) жайлаштырылган уку-укыту программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында (төркемнәрдә) эшләү	беренче дәрәжәдәге укытуда ярдәмче персонал вазыйфалары	беренче	7,0
		икенче дәрәжәдәге укыту-ярдәмче персонал вазыйфалары	беренче- икенче	7,0
		педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	беренче - дүртенче	7,0
2.	Сөйләмнәре нык бозылган тәрбияләнүчеләр өчен жайлаштырылган уку-укыту программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында (төркемнәрендә) эшләү	педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	беренче - өченче	4,0

6.6. Аерым учреждениеләрдә медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә сәламәтлек мөмкинлекләре чикле балалар өчен жайлаштырылган белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында эшлэгән өчен компенсация характерындагы түләүләр($B_{k\text{hm}}$) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{k\text{hm}} = O_d \times \frac{D_{k\text{hm}}}{100\%},$$

биредә:

O_d - медицина хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренең вазыйфаи оклады;

D_{kfm} - медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган балалар өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында эшләгән өчен компенсация характерындагы түләү күләме 15 процентка тигез.

6.7. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасының (B_{sop}) педагогик хезмәткәрләре өчен белем бирү программасы үзенчәлегенә өчен компенсация характерындагы түләүләр түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_{sop} = \left(O_b \times \frac{H_f \times Y_f}{H_N \times Y_N} + P \right) \times \frac{D_{sop}}{100\%},$$

биредә:

O_b - әлеге Нигезләмәнең II бүлегенә нигезендә кабул ителә торган мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең **база оклады** күләме;

H_f -мәктәпкәчә белем бирү оешмасының педагогик эш алып бару сәгәтләренең факттагы саны;

Y_f - мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла торган күләм күрсәткечләренең фактта саны;

H_N - әлеге Нигезләмәнең **III бүлегенә** белән билгеләнгән мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең хезмәт хакы ставкасы өчен сәгәт нормасы;

Y_N - мәктәпкәчә белем бирү оешмасының педагог хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла торган күләм күрсәткечләренең норматив саны;

P - китап нәшрияты продукциясе һәм вакытлы басмалар белән тәэмин итүгә 100 сум күләмендә компенсация педагогик хезмәткәрләргә ставкага пропорциональ рәвештә, әмма төп эш урыны буенча бер ставкадан артык булмаган күләмдә билгеләнә.

D_{sop} - **10 нчы таблицада** китерелгән уку-укыту программасының үзенчәлегенә өчен өстәмә түләүләр күләме.

6.7.1. Уку-укыту программасы үзенчәлегенә өчен түләүләр бирү берничә нигез буенча каралган мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең билгелә бер категорияләре белән эшләгән өчен педагогик хезмәткәрләргә уку-укыту программасы үзенчәлегенә өчен түләүләр күләме һәр нигез буенча исәпләнә.

6.7.2. Күрсәтелгән мәктәпкәчә белем бирү оешмасында, бүлекчәдә һәм вазыйфада эшләүнең конкрет шартларын исәпкә алып, уку-укыту программасы үзенчәлегенә өстәмә түләүләр билгеләнә торган хезмәткәрләр вазыйфалары исемлегенә, сайланулы профсоюз органы (яисә хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклауга вәкаләтле башка орган) белән килештереп, һәр мәктәпкәчә белем бирү оешмасында раслана.

Уку-укуыту программасының үзенчәлегә өчен өстәмә түләүләр күләме

N т/б	Уку-укуыту программасы үзенчәлегә өчен өстәмә түләү билгеләү өчен нигез	Белем бирү программасының үзенчәлегә өчен өстәмә түләүләр билгеләнгән вазифалар		Өстәмә түләүләр күләме, процент
		һөнәри квалификация төркеме исеме	квалифика ция дәрәжәсе	
1	2	3	4	5
1.	Авил жирендә һәм шәһәр тибындагы поселокларда урнашкан белем бирү рус телендә булмаган мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында балаларны рус теленә өйрәтү	педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	өченче - дүртенче	5,0
2.	Рус телендә булган мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында балаларны туган телгә (татар, чуваш, мари һ. б.) өйрәтү (рус теленнән тыш)	педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	өченче - дүртенче	5,0
3.	Тәрбиячеләр үсешенә бер яисә берничә юнәлешен өстенлекле тормышка ашыра торган мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында чит тел куллану	педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	өченче	3,0
4	Мәктәпкәчә белем бирүнең уку-укуыту программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы мәгариф оешмаларында эш	педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары	беренче - дүртенче	28

6.8. Эшчәнлек үзенчәлекләре өчен компенсация характерындагы түләүләр (B_{sd}) медицина хезмәткәрләренә медицина һәм фармацевтика хезмәткәрләре вазыйфаларының һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләренә һәм мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының структур бүлекчәләре җитәкчеләренә түбәндәге формула буенча бирелә:

$$B_{sd} = O_d \times \frac{D_{sd}}{100\%},$$

биредә:

O_d - мәктәпкәчә белем бирү оешмасында медицина хезмәткәрләренең һәм структур бүлекчәләр җитәкчеләренең вазыйфаи оклады;

D_{sd} - 11 нче таблицада китерелгән эшчәнлек үзенчәлегә өчен өстәмә түләүләр күләме.

6.8.1. Күрсәтелгән мәктәпкәчә белем бирү оешмасында, бүлекчәләрендә һәм вазыйфаларында конкрет эш шартларын исәпкә алып, эшчәнлек үзенчәлегә өчен өстәмә түләүләр билгеләнә торган медицина хезмәткәрләре һәм структур бүлекчәләр җитәкчеләре исемлегә, сайлана торган профсоюз органы яки хезмәткәрләренең мәнфәгатьләрен якларга итәргә вәкаләтле башка орган белән килештереп, һәр учреждение тарафыннан раслана.

11 нче таблица

Эшчәнлек үзенчәлегә өчен өстәмә түләүләр күләме

N т/б	Эшчәнлек үзенчәлегә өчен өстәмә түләүләрне билгеләү нигезләре	Һөнәри квалификация төркеме исеме	Өстәмә түләүләр күләме, процент
1.	Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында эшләү	урта медицина һәм фармацевтика персоналы	12
		табиблар һәм провизорлар	5
2.	Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында эшләү	структура бүлекчәләре җитәкчеләре вазыйфасы	28

VII. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы җитәкчесенең, җитәкче урынбасарының, баш хисапчысының эш хакын билгеләү тәртибе

7.1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары җитәкчеләренең, аларның урынбасарларының һәм баш хисапчысының эш хакы вазыйфаи окладтан, компенсация һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләрдән тора.

7.2. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы җитәкчесенең вазыйфаи оклады, хезмәт өчен түләү төркеменә (O_d) бәйле рәвештә, уку елы башына бер тапкыр гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә һәм түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$O_d = O_b \times \frac{H_f}{H_N},$$

биредә:

O_b - җитәкченең база оклады күләме;

H_f - мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында эшләүнең факттагы сәгатьләре;

H_N - әлеге Нигезләмәнең **III бүлеге белән** билгеләнгән мәктәпкәчә беем бирү оешмалары хезмәткәрләренең эш хакы ставкасы өчен сәгать нормасы.

Мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчесенең хезмәт хакы төркеме тәрбияләнүчеләр санына карап билгеләнә.

7.3. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасының житәкчеләре урынбасарларының һәм баш хисапчыларының вазыйфаи окладлары әлеге оешмалар житәкчеләренең вазыйфаи окладларыннан 20-30% ка кимрәк билгеләнә.

7.4. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчесенә, эшчәнлекләренең нәтижәләгә критерийлары нигезендә билгеләнгән эшчәнлек нәтижәләрен исәпкә алып, гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчесенә ай саен, ел йомгаклары буенча, мөһим һәм аеруча мөһим биремнәрне үтәгән өчен түләнергә мөмкин.

7.5. Житәкчеләрнең хезмәте өчен түләү төркеме, төп окладларның күләме һәм башкарылучы эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмалары житәкчеләренә **12 нче таблицада** бирелгән.

7.6. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмасының житәкче урынбасарларына, баш хисапчысына, эшчәнлекләренең локаль норматив актларда билгеләнгән нәтижәләгә критерийлары нигезендә билгеләнгән эшчәнлек нәтижәләрен исәпкә алып, мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчесе тарафыннан билгеләнә. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен житәкче урынбасарларына, баш хисапчысына стимуллаштыру характерындагы түләүләр ай саен, квартал саен, бер еллык эш нәтижәләре буенча, мөһим һәм аеруча мөһим йөкләмәләренә үтәгән өчен бирелергә мөмкин. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләрнең чик дәрәжәсе житәкче урынбасарларына, баш хисапчысына мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчесенең башкарыла торган эшләр сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләрнең 70 проценты дәрәжәсендә билгеләнә.

12 нче таблица

Житәкчеләрнең хезмәте өчен түләү төркеме, мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчеләренә база окладларының һәм башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр

Житәкче хезмәте өчен түләү төркеме	Күләм күрсәткеченең әһәмияте (уку елы башына торышы буенча тәрбияләнүчеләр саны), кеше<*>	База оклады, сум	Башкарылган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр, сум
------------------------------------	---	------------------	--

1	2	3	4
1	1 - 20	36 300	6 050
2	21 - 40	38 500	6 050
3	41 - 60	43 450	7 150
4	61 - 80	45 100	8 250
5	81 - 100	48 400	9 350
6	101 - 140	50 600	11 000
7	141 - 180	54 450	12 100
8	181 - 220	58 300	13 200
9	221 - 280	59 400	14 300
10	281 - 320	60 500	15 400
11	321 - 360	60 500	16 500
12	361 һәм аннан күбрәк	62 150	17 600

<*>Жайлаштырылган уку-уқыту программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләр контингенты 3 коэффиценты белән исәпкә алына.

Туберкулез интоксикациясе булган балалар өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләр контингенты 2 коэффиценты белән исәпкә алына.

7.7. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары житәкчеләре, житәкче урынбасарлары һәм баш хисапчылары эшчәнлегенә нәтижәлелек критерийлары һәм аларның үлчәү коэффицентлары локаль актлар белән раслана.

7.8. Башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр, аларның эшчәнлек нәтижәләрен исәпкә алып, (B_k) түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$B_k = B_C \times K_{VK},$$

биредә:

B_C - әлеге Нигезләмәнең 12 нче таблицасында китерелгән башкарыла торган эшләрнең сыйфаты өчен стимуллаштыру характерындагы түләүләр күләме;

K_{VK} -сыйфат критерийларын үтәү коэффиценты.

7.9. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасында учреждение житәкчесе, аның урынбасарлары, баш хисагы өчен компенсация характерындагы түләүләр Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә билгеләнә.

VIII. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасында хезмәт өчен түләү фондын формалаштыру һәм куллану тәртибе

8.1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмасында хезмәт өчен түләү фондын формалаштыру ағымдагы финанс елына мәктәпкәчә белем бирү оешмасының нормативлар, күләм күрсәткечләре саны нигезендә билгеләнгән акчалары күләме чикләрендә гәмәлгә ашырыла һәм мәктәпкәчә белем бирү оешмасының финанс-хужалык эшчәнлегенә планында чагыла.

8.2. Әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән вазыйфаи окладларны исәпләү, компенсация һәм стимуллаштыру характерындагы түләүләр мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә (житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләр гомумтармак вазыйфалары, эшчеләр, мәдәният, сәнгать һәм кинематография эшчеләре гомумтармак һөнәрләре һөнәри квалификация төркемнәренә керүче хезмәткәрләрен дә кертеп) мәктәпкәчә белем бирү оешмасының финанс-хужалык эшчәнлегенә планында яисә бюджет сметасында ағымдагы финанс елына хезмәт өчен түләүгә каралган акчалар исәбеннән башкарыла.

8.3. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының финанс-хужалык эшчәнлегенә планын үтәү барышында барлыкка килгән хезмәт өчен түләү фондын экономияләү, финанс ягыннан тәэмин итүнең барлык чыганаclarы, шул исәптән түләүле хезмәтләр күрсәтүдән алынган керемнәренә дә кертеп, тиешле чорда (ай, квартал, ел) әлеге Нигезләмә нормаларын исәпкә алып кабул ителгән мәктәпкәчә белем бирү оешмасының локаль норматив актлары нигезендә бүләкләү рәвешендәгә түләүләргә юнәлдерелергә мөмкин.

Хезмәт өчен түләү фондын экономияләнгән очракта, бүләкләү рәвешендәгә түләүләр хезмәт өчен түләү фондын экономиясә барлыкка килгән вазыйфаларның һөнәри квалификация төркеме хезмәткәрләренә(гомуми тармак һөнәрләре эшчеләрен, мәдәният, сәнгать һәм кинематография эшчеләрен , житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләрнең гомуми тармак вазыйфалары һөнәри квалификация төркемнәре хезмәткәрләрен дә кертеп) бирелә.

Тиешле чорда хезмәт өчен түләү фондын экономияләү исәбенә мәктәпкәчә белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә бүләкләү рәвешендәгә түләүләр күләме , шушы чор өчен хезмәт нормасын (хезмәт вазыйфаларын) үтәгән эш вакыты нормасын исәпкә алып, башкарылган хезмәт өчен түләү күләме "Хезмәт өчен түләүнең минималь күләме турында" 2000 елның 19 июнендәгә 82-ФЗ номерлы Федераль [законда](#) ағымдагы елның 1 гыйнварына билгеләнгән хезмәт өчен түләүнең өч тапкыр минималь күләмәннән арта алмый (мәктәпкәчә белем бирү оешмасы педагогик хезмәткәрләренең һөнәри квалификация төркемнәрен биләүче хезмәткәрләреннән , житәкчесә вазыйфаларыннан тыш).

Хезмәт өчен түләү фондын экономияләү исәбенә стимуллаштыру характерындагы түләүләр күләме мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчесенә мәктәпкәчә белем бирү оешмасын гәмәлгә куючы тарафыннан билгеләнә.

Хезмәт өчен түләү фондының мәктәпкәчә белем бирү оешмасының финанс-хужалык эшчәнлегенә планын үтәү барышында финанс белән тәэмин итүнең барлык чыганаclarы исәбеннән, түләүле хезмәтләр күрсәтүдән алынган керемнәренә дә кертеп, барлыкка килгән экономиядән файдаланган өчен җаваплылык мәктәпкәчә белем бирү оешмасы житәкчесенә йөкләнә.

Зеленодольск муниципаль районы
мәктәпкәчә белем бирү оешмалары
хезмәткәрләренә хезмәткә өчен
түләү шартлары турындагы нигезләмәгә
1 нче кушымта

**МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАСЫ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРЕНӘ МАКТАУЛЫ
ИСЕМНӘРӘ ҺӘМ ТАРМАК БҮЛӘКЛӘРӘ БУЛГАН ӨЧЕН ТИЕШЛЕ ТҮЛӘҮЛӘР
БИРЕЛӘ ТОРГАН ӘЛӘГЕ БҮЛӘКЛӘР ИСЕМЛЕГЕ**

N т/б	Бүләкләү һәм мактаулы исемнәр атамасы
1	2
Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Совет Социалистик Республикалар Союзы, Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы союздаш һәм автономияле республикаларның мактау бүләкләре	
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең Халык укытучысы
1.2.	Россия Федерациясенең Атказанган укытучысы
1.3.	Россия Федерациясенең Атказанган фән эшлеклесе
1.4.	Россия Федерациясенең Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенең Атказанган производствога өйрәтү остасы
1.6.	Россия Федерациясенең Атказанган физик культура хезмәткәре
1.7.	Россия Федерациясенең Атказанган мәдәният хезмәткәре
1.8.	Россия Федерациясенең Атказанган рәссамы
1.9.	Россия Федерациясенең Атказанган икътисадчысы
2. Совет Социалистик Республикалар Союзының мактаулы исемнәре	
2.1.	СССРның Халык укытучысы
3. Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы союздаш республикаларның мактаулы исемнәре	
3.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
3.2.	Атказанган спорт эшлеклесе
3.3.	Атказанган физик культура эшлеклесе
3.4.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре

3.5.	РСФСРның Атказанган тренеры
3.6.	РСФСРның Атказанган мәктәп укытучысы
3.7.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
3.8.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
3.9.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
3.10	Атказанган укытучы
3.11	Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
3.12	Атказанган халык мәгарифе хезмәткәре
3.13	Атказанган югары мәктәп эшлеклесе
3.14	Атказанган фән һәм техника эшлеклесе
3.15	Атказанган фән эшлеклесе
4. Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы автономияле республикаларның мактаулы исемнәре	
4.1.	Атказанган физкультура һәм спорт эшлеклесе
4.2.	Атказанган физик культура һәм спорт хезмәткәре
4.3.	Атказанган мәктәп эшлеклесе
4.4.	Атказанган мәктәп укытучысы
4.5.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү укытучысы
4.6.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү мастеры
4.7.	Атказанган һөнәри-техник белем бирү хезмәткәре
4.8.	Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
4.9.	Атказанган фән һәм мәдәният эшлеклесе
4.10	Атказанган мәдәният хезмәткәре
4.11	Атказанган фән һәм техника эшлеклесе
4.12	Атказанган фән эшлеклесе
5. Татарстан Республикасының мактаулы исемнәре	
5.1.	Татарстан Республикасының Халык укытучысы
5.2.	Татарстан Республикасының Атказанган мәктәп укытучысы
5.3.	Татарстан Республикасының Атказанган укытучысы
5.4.	Татарстан Республикасының Атказанган фән эшлеклесе

5.5.	Татарстан Республикасының Атказанган югары мәктәп хезмәткәре
5.6.	Татарстан Республикасының Атказанган физик культура хезмәткәре
5.7.	Татарстан Республикасының Атказанган мәдәният хезмәткәре
5.8.	Татарстан Республикасының Атказанган икътисадчысы
Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының(Совет Социалистик Республикалар Союзының, Россия Совет Федератив Социалистик Республикасының) тармак бүләкләре	
1. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы)	
1.1.	Россия Федерациясенең гомуми белем бирү мактаулы хезмәткәре
1.2.	Россия Федерациясенең башлангыч һөнәри белем бирү мактаулы хезмәткәре
1.3.	Россия Федерациясенең урта һөнәри белем бирү мактаулы хезмәткәре
1.4.	Россия Федерациясенең югары һөнәри белем бирү мактаулы хезмәткәре
1.5.	Россия Федерациясенең фән һәм техника мактаулы хезмәткәре
1.6.	Россия Федерациясенең яшьләр сәясәте өлкәсе мактаулы хезмәткәре
1.7.	Студентларның фәнни-тикшеренү эшен үстерү өчен
1.8.	Россия Федерациясе мәгариф өлкәсенең мактаулы хезмәткәре
1.9.	Россия Федерациясе балалар һәм яшьләрне тәрбияләү өлкәсенең мактаулы хезмәткәре
1.10.	Мәгариф отличнигы
1.11.	Россия Федерациясенең тәрбия һәм мәгарифнең мактаулы хезмәткәре
1.12.	Россия Федерациясе Фәннең һәм югары технологияләрнең мактаулы хезмәткәре
1.13.	Тәрбия һәм мәгариф өлкәсе ветераны
1.14.	Л. С. Выготский медале
1.15.	К.Д. Ушинский медале
1.16.	"Россия Федерациясе һөнәри-техник белем отличнигы" билгесе
1.17.	"Шәфкатьлелек һәм хәйриячелек өчен" күкрәк билгесе
1.18.	"Профессиягә тугрылык өчен" күкрәк билгесе
1.19.	"Яшьлек һәм һөнәри осталык" күкрәк билгесе

1.20.	"Мактаулы остаз" күкрәк билгесе
1.21.	Россия Федерациясе Фән һәм югары белем министрлыгының "Ветеран" күкрәк билгесе
1.22.	"Аяусыз һәм мактауга лаек хезмәткәргә" медале;
1.23.	"Мәгариф һәм фәнни-технологик үсеш өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруга өлеш керткән өчен" медале
1.24.	Россия Федерациясе Фән һәм югары белем министрлыгының "Мактаулы хезмәткәргә" исеме
1.25.	"Яшь галим" күкрәк билгесе
1.26.	Россия Федерациясе Фән һәм югары белем министрлыгының Мактау грамотасы
2. Халык мәгарифе министрлыгы, СССР Мәгариф министрлыгы (РСФСР)	
2.1.	"СССР мәгариф отличнигы " билгесе
2.2.	"Халык мәгарифе отличнигы" билгесе
2.3.	"СССРның һөнәри техник белем бирү отличнигы" билгесе
2.4.	"РСФСР һөнәри-техник белем отличнигы" билгесе

Зеленодольск муниципаль районы
мәктәпкәчә белем бирү оешмалары
хезмәткәрләренең хезмәткәргә
түләү шартлары турындагы нигезләмәгә
2 нче кушымта

**"РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ, ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ, СОВЕТ
СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАР СОЮЗЫНЫҢ, СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК
РЕСПУБЛИКАЛАР СОЮЗЫ СОСТАВЫНДА СОЮЗДАШ ҺӘМ АВТОНОМИЯЛЕ
РЕСПУБЛИКАЛАРНЫҢ СТИМУЛЛАШТЫРУ ХАРАКТЕРЫНДАГЫ ТҮЛӘҮЛӘР
БИРЕЛӘ ТОРГАН ДӘҮЛӘТ БҮЛӘКЛӘРЕ, МАКТАУЛЫ ИСЕМНӘРЕ ИСЕМЛЕГЕ**

N т/б	Мактаулы исемнәр атамасы
1. Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре	
1.1.	Россия Федерациясенең Атказанган табибы
1.2.	Россия Федерациясенең Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәргә

2. Татарстан Республикасының мактаулы исеменәре	
2.1.	Татарстан Республикасының Атказанган табибы
2.2.	Татарстан Республикасының Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре
3. Совет Социалистик Республикалар Союзының мактаулы исеменәре	
3.1.	СССРның Халык табибы
4. Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы союздаш республикаларның мактаулы исеменәре	
4.1.	Халык табибы
4.2.	Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре
4.3.	Атказанган табиб
4.4.	Атказанган провизор
4.5.	Атказанган фармацевт
5. Совет Социалистик Республикалар Союзы составындагы автоном республикаларның мактаулы исеменәре	
5.1.	Атказанган сәламәтлек саклау хезмәткәре
5.2.	Атказанган табиб
5.3.	Атказанган провизор